

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

16.02.2023

Балык Бистәсе штп.

КАРАР

№ 40пи

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турында Нигезләмәне раслау турында

"112" бердәм номеры буенча ашыгыч оператив хезмәтләр чакыруны тәэмин итү системасы турында" 21.11.2011 №958 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары нигезендә, Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгың куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча хөкүмәт комиссиясенә 29.11.2022 №9 утырышы беркетмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә "Имин шәһәр" аппарат-программа комплексын төзү һәм үстерү концепциясен раслау турында" 03.12.2014 №2446-р күрсәтмәсе, Техник жайга салу һәм метрология буенча федераль агентлыкның "Россия Федерациясенә милли стандартын раслау турында" 27.01.2021 №25-ст боерыгы нигезендә **КАРАР БИРӘМ:**

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турында Нигезләмәне расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

- Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турындагы нигезләмәне раслау хакында» 13.03.2019 ел, № 103пи карары;

- Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2019 елның 13 ноябрәндәге 103пи номерлы Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының карарына үзгәрешләр кергү турында» 2021 елның 13 ноябрәндәге 267пи номерлы карары.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Интернет-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> веб-адресы буенча, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» нда <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең инфраструктур үсеш буенча урынбасары Д.Н. Ризаевка йөкләргә.

Житәкче

Р.Л. Исланов

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БЕРДӘМ ДЕЖУР-ДИСПЕТЧЕРЛЫК ХЕЗМӘТЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. Терминнар, төшенчәләр һәм кыскартулар

1.1. Балык Бистәсе муниципаль районының бердәм кизү-диспетчерлык хезмәте турындагы Нигезләмәдә түбәндәге кыскартулар кулланылды:

РСЧС АИУСы-гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерүнең бердәм дәүләт системасының автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасы;

«Имин шәһәр " АПК - «Имин шәһәр» аппарат-программа комплексы;

АРМ-автоматлаштырылган эш урыны;

АТС - автоматик телефон станциясе;

ГЛОНАСС - глобаль навигация спутник системасы;

Гражданнар оборонасы;

ГУ - төп идарә;

ДДС - дежур-диспетчерлык хезмәте;

ЕДДС - Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте;

«Куркынычлар һәм куркынычлар атласы» - «куркынычлар һәм куркынычлар атласы " мәгълүмат системасы, АИУС РСЧС сегменты;

ИСДМ-Рослесхоз-Урман хужалыгы федераль агентлыгының урман янгынарна дистанцион мониторинг мәгълүмат системасы;

КСА-автоматлаштыру чаралары комплексы;

КЧС и ОПБ -гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгың куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе;

ЛВС-локаль исәпләү челтәре;

ТКХ МКА-торак-коммуналь хужалык объектларындагы аварияләрне һәм гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә мониторинг һәм контроль буенча федераль система;

«Жылылык нокталары " МП - «Жылылык нокталары» мобилъ кушымтасы;

МФУ-күп функцияле жайланма;

Россия ГТХМ-Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерү министрлыгы;

ОДС-оператив дежур смена;

ОИВ-Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы;

ОМСУ - жирле үзидарә органы;

Потенциаль куркыныч объектлар;

РСЧС-гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерүнең бердәм дәүләт системасы;

система - 112-бердәм «112» номеры буенча ашыгыч оператив хезмәтләргә чакыруны тәмин итү системасы;

УКВ/КВ-ультра кыска дулкыннар/кыска дулкыннар;

ФОИВ-Россия Федерациясе башкарма хакимиятенәң федераль органы;

Кризис шартларында идарә итү ЦУКСЫ үзәге;

ЕОС-ашыгыч оператив хезмәтләр;

РАСЦО - региональ үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы;

МАСЦО - муниципаль автоматлаштырылган үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы;

КСЭОН-халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы;

ЭТО - халыкка хәбәр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмәт күрсәтү;

ТСС-техник хәбәр итү чаралары;

ЧС-гадәттән тыш хәл.

1.1. ЕДДС турында әлеге нигезләмәдә тиешле билгеләмәләр белән түбәндәге терминнар билгеләнде:

Гражданнар оборонасы-Россия Федерациясе территориясендә халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләргә хәрби конфликтлар яки бу конфликтлар аркасында килеп чыга торган куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә барлыкка килә торган куркынычлардан саклау буенча чаралар системасы;

халыкка гадәттән тыш хәлләр турында мәгълүмат бирү - масса күләм мәгълүмат чаралары һәм башка каналлар аша халыкка халыкның һәм территорияләргә куркынычсызлыгын тәмин итү, гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау, шул исәптән су объектларында кешеләргә иминлеген тәмин итү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү өлкәсендә күрелә торган чаралар турында мәгълүмат житеү;

"ЕДДСның шәхси кабинеты" - халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә оператив һәм планлы мәгълүмат алмашуны автоматлаштырырга мөмкинлек бирүче «Куркынычлар һәм рискларлар атласы» инструменты (бүлгә);

«Термик нокталар» МП - Россия ГТХМ гадәттән тыш хәлләр космик мониторинг системасын кулланып алынган мәгълүматларны визуаль сурәтләү өчен платформа, система табигый янгыннар чыганаclarын иртә ачыклай;

Халыкны, матди мәдәни кыйммәтләргә эвакуацияләү, – ул халыкны, матди мәдәни кыйммәтләргә мөмкин булган куркыныч зоналардан оешкан төстә (чыгару) һәм аларны куркынычсыз районнарда урнаштыру буенча чаралар комплексы.

Гражданнар оборонасының саклагыч корылмалары (алга таба - ЗСГО) - сугыш вакытында һәм тыныч чорда гадәттән тыш хәлләр вакытында атом-төш зарарлану чараларының тәсиреннән саклау өчен билгеләнгән махсус корылмалар, шулай ук алар тыныч вакытта хужалык ихтыяжлары һәм халыкка хезмәт күрсәтү өчен файдаланылырга мөмкин.

халыкка гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итү - табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яки барлыкка килү куркынычы булганда, шулай ук хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр аркасында килеп чыккан куркынычлар турында хәбәр итү сигналларын һәм ашыгыч мәгълүматларны, халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм саклау чараларын

үткөрү зарурлыгын халыкка житкерү;

хэбэр итү сигналы-Гражданнар оборонасы һәм халыкны табигый һәм техноген характердагы гадэттән тыш хәлләрдән саклау чараларын уздыру, Гражданнар оборонасы һәм гадэттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерүнең бердәм дәүләт системасы, шулай ук халыкның үз чараларын һәм саклау ысулларын куллану өчен команда;

Халыкка хэбэр итү системасы гражданнар оборонасы һәм РСЧС белән идарә итү системасына кертелә, ул халыкка, идарә органнары һәм гражданнар оборонасы һәм гадэттән тыш мәгълүмат сигналларын һәм (яки) РСЧС сигналларын житкерүне тәмин итә һәм махсус программа-техник чаралардан, халыкка ашыгыч хэбэр итүнең комплекслы системасы чараларыннан, халык күпләп жыела торган урыннарда халыкка мәгълүмат бирү һәм хэбэр итүнең гомумроссия комплекслы системасыннан торган үзара бәйләнеш элементларыннан тора, күчмә объектларда тавыш бирү чаралары, мобиль һәм күчереп була торган хэбэр чаралары, шулай ук аның эшләнү тәмин итүче каналлар, элемент линияләре һәм Россия Федерациясенә бердәм электр элементсе чөлтәре мәгълүматларын тапшыру чөлтәрләре.

ТСО хэбэр итү һәм (яки) ашыгыч мәгълүмат сигналларын кабул итү, эшкөртү һәм (яки) тапшыруны гамәлгә ашыра;

КСЭОН-гадэттән тыш хәлләр турында халыкка хэбэр итү системасының элементы, ул куркыныч табигый күренешләре һәм техноген процессларны хэбэр итү һәм мониторинглау системаларының программа-техник чаралары комплексы, ул хэбэр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын гадэттән тыш хәлләрне кисәтүнең һәм бетерүнең бердәм дәүләт системасы идарәсе органнарына автомат һәм (яки) автоматлаштырылган режимнарда халыкка житкерүне тәмин итә.

Халык күпләп жыела торган урыннарда халыкка хэбэр итү һәм мәгълүмат бирүнең махсуслаштырылган техник чаралары - аудио - һәмф (яки) аудиовизуаль, шулай ук барлыкка килү куркынычы, гадэттән тыш хәлләр барлыкка килү турында һәм халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре турында башка хэбәрләре кабул итүне, эшкөртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыручы махсус техник жайланмалар.

ЭТО-эшкә сәләтле хәләттә халыкка хэбэр итү системаларын хэбэр итүнең техник чараларын саклау буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

ашыгыч оператив хезмәтләр - янгын сүндерү хезмәте, гадэттән тыш хәлләрдә чаралар күрү хезмәте, полиция, ашыгыч медицина хезмәте, газ чөлтәренә авария хезмәте, "Антитеррор" хезмәте.

2. Гомуми нигезләмәләр

2.1. ЕДДС турындагы әлеге нигезләмә төп бурычларны, функцияләре, эш тәртибен, составын һәм структурасын, житәкчелек итүгә һәм дежур-диспетчер персоналына, кадрларны комплектауга һәм әзерләүгә, биналарга, жиһазларга, ЕДДСны финанслауга таләпләрне билгели.

2.2. ЕДДС Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының ОМСУ эшчәнлеген тәмин итә:

2.3. халыкны һәм территорияләре гадэттән тыш хәлләрдән саклау;

2.4. гадэттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен, шулай ук ГО алып бару шартларында билгеләнгән һәм жәлеп ителгән РСЧС көчләре һәм чаралары белән идарә итү;

2.5. халыкны һәм территорияләре гадэттән тыш хәлләрдән саклау

өлкәсендә карарлар кабул итүгә һәм бурычларны хәл иткәндә мәгълүмати ярдәм чараларын гамәлгә ашырганда ФОИВ, ОИВ, ОМСУ һәм оешмаларның мәгълүмати хезмәттәшлеген оештыру;

2.6. халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү;

2.7. муниципаль дәрәжәдәге РСЧС көндәлек идарә органнары эшчәнлеген координацияләү.

2.8. ЕДДС «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Гражданнар оборонасы идарәсе»МКУ составында аның штат саны хисабына ОМСУ төзелә.

2.9. ЕДДС турыдан-туры Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә буйсына.

2.10. Гражданнар оборонасы һәм халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә ЕДДС эшчәнлеген координацияләүне Россия гадәттән тыш хәлләр министрлығының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКСы гамәлгә ашыра.

2.11. ЕДДС Татарстан Республикасы РСЧС территориаль системасының Балык Бистәсе звеносының барлык ДДСларын координацияләүне тәмин итә, аларның ведомство карамагына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) куркынычы һәм барлыкка килүе турында мәгълүмат жыю, эшкәртү, анализлау һәм алмашу мәсьәләләре буенча, шулай ук ДДСның гадәттән тыш хәлләргә (һәлакәт) җавап биргәндә уртак гамәлләре мәсьәләләре буенча координацияләүче орган булып тора.

2.12. ЕДДС төбәк, муниципаль һәм объектлы дәрәжәдәге РСЧС ның даими эшләрче органнары һәм көндәлек идарә органнары, ОИВС оешмалары (бүлекчәләре) белән берлектә эшчәнлек алып бара, бу органнарның халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән (һәлакәтләрдән) яклау өлкәсендәге эшчәнлеген тәмин итә.

2.13. Хезмәттәшлек тәртибе "Россия Федерациясендә халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә мәгълүмат жыю һәм алмашу тәртибе турында" 24.03.1997 ел, №334 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары, "Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимият органнарының, башкарма хакимият органнарының үзара хезмәттәшлеге тәртибе турында" 28.12.2020 ел, №2322 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары, "Гадәттән тыш хәлләрне кисәтүнең һәм бетерүнең бердәм дөүләт системасы кысаларында мәгълүмат алмашу системасы һәм тәртибе турында Нигезләмәне раслау хакында «26.08.2009 ел, №496 Россия гадәттән тыш хәлләр министрлығы боерыгы белән (15.10.2009 ел, №15039 Россия Юстиция министрлығында теркәлгән),"Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр турында мәгълүмат критерийларын билгеләү турында" 05.07.2021 №429 Россия гадәттән тыш хәлләр министрлығы боерыгы белән (16.09.2021 №65025 Россия Юстиция министрлығында теркәлгән), «Россия Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бала-каза нәтижәләрен бетерү буенча бердәм дөүләт системасы көндәлек идарә органнары һәм гражданнар оборонасы идарәсе органнары эшчәнлеген координацияләү, федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органнарының мәгълүмати хезмәттәшлеген оештыру буенча Россия ГТХМ территориаль органнарын Кризислы хәлләрдә идарә үзәкләре белән тәмин итү

кагыйдэләрен раслау турында " 05.07.2021 ел, №430 Россия ГТХМ боерыгы белән, "Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә мәгълүмат тапшыру сроклары һәм формалары турында инструкцияне раслау турында" (Россия Юстиция министрлыгында теркәлгән 27.09.2021 №65150), Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 11.01.2021 №2 боерыгы белән (Россия Юстиция министрлыгында теркәлгән 15.03.2021 №62744), мәгълүмати хезмәттәшлек өлкәсендә Россия Федерациясе субъектларының законнары һәм башка норматив хокукый актлары, башка норматив документлар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә имзаланган мәгълүмати хезмәттәшлек турында килешүләр һәм регламентлар белән җайга салына.

2.14. ЕДДС үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, халыкара хокукның гомумтанылган принципларына һәм нормаларына, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәләренә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте актларына, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының ДДС белән хезмәттәшлек иткәндә мәгълүмат алмашу тәртибен һәм күләмен билгели торган норматив хокукый актларына таяна.

3. ЕДДСның төп бурычлары

ЕДДС түбәндәге төп бурычларны башкара:

муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан РСЧС һәм ГО көчләрен һәм чараларын координацияләүне тәмин итү, гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) куркынычы яки барлыкка килүе буенча чаралар эзерләгәндә һәм үтәлгәндә, шулай ук янгын, авария, табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) нәтижеләрен локальләштерү һәм бетерү буенча бурычлар җиткерү, кирәкле ашыгыч чаралар һәм карарлар кабул итү турында мәгълүмат җиткерү. муниципаль берәмлекнең гадәттән тыш хәлләренә кисәтү һәм бетерү, гражданнар оборонасы һәм муниципаль берәмлекнең халкын яклау планы;

халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге бурычларны хәл иткәндә мәгълүмати хезмәттәшлекне оештыруны тәмин итү, шулай ук халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә карарлар кабул итүгә, мәгълүмат системаларын, шул исәптән РСЧС АИУС («ЕДДСның шәхси кабинеты» аша) мәгълүмати ярдәм чараларын гамәлгә ашырганда;

мәгълүматлаштыру һәм хәбәр итү сигналларын, шул исәптән ашыгыч мәгълүматны, РСЧС территориаль системасының идарә органнарының һәм көчләренең эшләрү режимнарын үзгәртү өчен сигналларны (күрсәтмәләренә) кабул итү һәм тапшыру;

халыктан, оешмалардан, техник системалардан яки гадәттән тыш хәлнең барлыкка килүе яки барлыкка килүе турында мәгълүматның башка чыганаclarынан кабул итү, килгән мәгълүматның дөреслеген анализлау һәм бәяләү, аны кабул ителгән хәбәргә җавап бирү компетенциясенә кергән ДДСка җиткерү;

ОМСУ җитәкче составын, муниципаль дәрәжәдәге ГО һәм РСЧС идарә органнары һәм көчләренә, гадәттән тыш хәл (һәлакәт) турында хәбәр итү;

гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү;

гадәттән тыш хәлләренә (һәлакәтләренә)кисәтү һәм/яки бетерү буенча оешмаларга мәгълүмат бирү;

гадәттән тыш хәлләргә (һәлакәткә) оператив җавап бирү максатларында, РСЧС, ОМСУ һәм ДДС, шулай ук ГО карамагына һәм алып баруга эзерлек вакытында ГО идарәсе органнары белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлекне оештыру;

ДДС, гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә, шулай ук гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтне) бетерүгә җәлеп ителә торган РСЧС көчләрен, вәзгыять, кабул ителгән һәм тәкъдим ителгән чаралар турында хәбәр итү;

гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне) кисәтү һәм бетерү буенча идарә карарларын эзерләү һәм кабул итү, шулай ук аларның үтәлешен контрольдә тоту өчен кирәкле мәгълүмат җыю һәм эшкәртү;

үз вәкаләтләре кысаларында төрле мәгълүмат системаларыннан һәм соңгы җайланмалардан килгән мәгълүмат нигезендә булган мониторинг, анализ, фаразлау, бәяләү һәм контроль ;

керүче һәм чыгучы барлык хәбәрләрне һәм чакыруларны теркәү һәм документлаштыру, гадәттән тыш хәлләр (дежурлыклар) турында мәгълүматны гомумиләштерү (дежурлык тәүлек эчендә), аларны бетерү эшләре барышы һәм буйсыну буенча тиешле докладлар тапшыру, килгән мәгълүмат буенча хисаплар формалаштыру;

күрше муниципаль берәмлекләр территориясенә гадәттән тыш хәл таралу куркынычы янаганда үзара ярдәм итешү планнары нигезендә янәшәдәге муниципаль берәмлекләрнең ЕДДС хәбәр итү һәм мәгълүматлаштыру;

барлык элемент төрләре һәм каналлары, шул исәптән 112 система аша килгән чакыруларга җавапны оештыру һәм координацияләү;

табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яки барлыкка килү куркынычы турында оператив кисәтү өчен гадәттән тыш хәлләрне бетерү хезмәтләре, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү оешмаларының ашыгыч оператив хезмәтләр , ДДС белән үз җаваплылыгы зонасында үзара бәйләнеше.

гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү җитәкчесе, муниципаль район башлыгы, Башкарма комитет җитәкчесе (Гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәйсе), Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ ЦУКСының оператив дежур сменасы, гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү һәм янгыннарны сүндерү буенча оператив штаб, шулай ук торақ пунктларның старосталары һәм авыл жирлекләре башлыклары белән гадәттән тыш хәлләргә җавап бирү барышы һәм авария-торгызу эшләре барышы турында даими мәгълүмати хезмәттәшлек итә;

4. ЕДДСның төп функцияләре

ЕДДСка түбәндәге төп функцияләр йөкләнә:

хәбәрләр һәм ашыгыч мәгълүмат кабул итү һәм тапшыру;

кабул итү һәм Теркәү, барлык керүче һәм исхоящих хәбәрләр, куркыныч турында тормыш һәм иминлек кешеләр, керүче ЕДДС;

көргән мәгълүматның дөреслеген анализлау һәм бәяләү, аны кабул ителгән хәбәрне кабул итү компетенциясенә көргән ДДСкҗиткерү;

муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДСтан, күзәтү һәм лаборатор контроль чөлтәреннән һәм гадәттән тыш хәл (һәлакәт) барлыкка килү куркынычы яки факты, гадәттән тыш хәлне (һәлакәтне) бетерү буенча килеп туган хәл һәм чаралар һәм чаралар турында мәгълүмат җыю һәм аны җавап бирүче хезмәтләргә җиткерү;

гадәттән тыш хәлләр (вакыйга) турындагы мәгълүматларны эшкәртү һәм анализлау, аның масштабын билгеләү һәм гадәттән тыш хәлләргә (вакыйга) җавап бирү өчен җәлеп ителә торган көчләрнең һәм чараларның составын төгәлләштерү, аларны тиешле эш режимнарына күчерү турында хәбәр итү;

гадәттән тыш хәлләрне бетерү (һәлакәт) буенча күрелгән чараларны гомумиләштерү, бәяләү һәм тикшереп тору, муниципаль берәмлек хезмәтләре белән алдан эшләнгән һәм килештерелгән гадәттән тыш хәлләрне бетерү (һәлакәт) буенча идарәче карарларның вариантларын әзерләү һәм төзәтү;

кешеләрне саклау һәм коткару өчен кирәкле карарларны мөстәкыйль кабул итү (үз вәкаләтләре кысаларында);

Балык Бистәсе муниципаль районы ММИ, муниципаль дәрәжәдәге идарә һәм көч органнары, ДДС җитәкче составына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү;

хәлләр, кабул ителгән һәм тәкдим ителә торган чаралар турында гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәт) бетерүгә җәлеп ителә торган ДДС һәм РСЧС көчләрен мәгълүматлаштыру һәм хәбәр итү;

Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр идарәсе органнары белән үзара хезмәттәшлекне оештыру;

Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе (КЧС һәм ОПБ рәисе) карары буенча гадәттән тыш хәл турында халыкка үз вакытында хәбәр итүне һәм хәбәр итүне тәэмин итү, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының «Халыкны һәм территорияләргә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүмат бирү срокларын һәм рәвешләрен раслау турында» 2021 елның 11 гыйнварындагы 2 номерлы боерыгы (Россия Юстиция министрлыгында 15.03.202644 номерлы теркәлгән) нигезендә гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләргә) бетерү буенча карарлар һәм гамәлләр кылуның мөмкин булган вариантлар турында докладлар (донесениеләр) бирү;

гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) турында оператив мәгълүмат бирү, аларны бетерү эшләренең барышы һәм тиешле тәртиптә буйсыну буенча тиешле докладлар тапшыру;

барлык элемент төрләре һәм каналлары, шул исәптән - 112 системасы буенча чакыруларына (һәлакәтләр турында хәбәрләр) белән бергә җавап бирү буенча ДДС җәлеп ителгән гамәлләрне төгәлләштерү һәм координацияләү;

барлык элемент төрләре һәм каналлары, шул исәптән - 112 системасы буенча чакыруларга җавап бирү нәтижәләрен (һәлакәтләр турында хәбәрләр) контрольдә тоту;

муниципаль берәмлекнең торак-коммуналь хужалык объектларындагы авария хәлләре турында мәгълүматны оператив режимда теркәү һәм торак-коммуналь хужалык объектларындагы авария хәлләрен контрольдә тотуны тәэмин итү;

төрле мәгълүмат системаларынан һәм җайланмалардан килгән мәгълүмат нигезендә килеп чыккан хәлне мониторинглау, анализлау, фаразлау, бәяләү һәм контрольдә тоту;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясен мәгълүмат белән тәэмин итү;

муниципаль берәмлек, муниципаль берәмлек территориясендә идарә

органнары (шул исәптән аларның ДДС), муниципаль берәмлек территориясендә ГО һәм РСЧС көчләре һәм чаралары, ПОО, тәнкыйть мөһим объектлар, транспорт инфраструктурасы һәм яшәү тирәлегә объектлары, гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне) кисәтү һәм бетерү буенча мөмкин булган һәм планлаштырылган чаралар, шул исәптән «ЕДДС шәхси кабинеты» аша РСЧСны кулланып, социаль-икътисадый, табигый-географик, демографик һәм башка мәгълүматлар туплау һәм яңарту;

кешеләр тәүлек буе була торган социаль билгеләнештәге сәламәтлек саклау һәм мәгариф объектларының комплекслы иминлеге торышын мониторинглау;

халыкка үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасын, шул исәптән халыкка экстрен хәбәр итүнең комплекслы системасын (ул булган очракта) жәлеп итүгә эзерлекне тәмин итү чараларын тикшереп тору һәм кабул итү, шулай ук идарә итү системасының һәм автоматлаштыру чараларының тотрыклы һәм өзлексез эшләвен тәмин итү;

РСЧС муниципаль дәрәжәдә оператив кизү тору алып бару өчен ЕДС белгечләрен һөнәри эзерләүне, һөнәри янадан эзерләүне һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыру;

РСЧС көндәлек идарәсе органнары белән оператив хәл буенча мәгълүмат алмашуны гамәлгә ашыру, шул исәптән РСЧС АИУСын "ЕДС шәхси кабинеты" һәм "Имин шәһәр" АПК аша кулланып;

Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгына һәм Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә ЦУКС ка алынган хәвефле һәм уңайсыз метеорология күренешләре комплексы узу турында оператив кисәтү нигезендә үткәрелгән превентив чаралар турында хисап бирү;

ЧС (һәлакәтләр) килеп чыгуга яисә килеп чыгуга янау турында, куркыныч (уңайсыз) метеорологик күренешләр турында, везгыятьне үстерү мөмкин булган модельләр турында ашыгыч кисәтүләр, ОМСУ, ДС житәкче составына, авыл жирлекләре башлыкларына (торак пунктлар старосталарына), муниципаль берәмлек территориясендә халык күп була торган чараларны оештыручыларга, туристлык төркемнәренә кадәр куркынычларны киметү буенча тәкъдимнәр кертү;

РСЧС ның көндәлек идарәсе органнары һәм ГО идарәсенә аларга йөкләнгән бурычларны үтәү органнары белән өйрәнүләр һәм күнегүләр үткәрүдә катнашу.

5. ЕДДСның эшләү тәртибе

5.1. ЕДДСта гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу һәм килеп чыгу куркынычына вакытында һәм нәтижәле җавап бирүне тәмин итү өчен тәүлек буе оператив дежур сменада кизү тору оештырыла.

5.2. ЕДДС ОДС составында кизү торуга рөхсәт ителә дежур-диспетчер персоналы, ул ГО һәм ЧС өлкәсендәге бурычларны, РСЧС идарә органнарының көндәлек органнарын, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү мәсьәләләрен, эш урынында стажировка узган һәм билгеләнгән тәртиптә кизү торуга кертелгән норматив-хокукий документларны өйрәнгән.

5.3. ЕДДС белгечләре өстәмә һөнәри белем бирүне гамәлгә ашыруга лицензиясе булган мәгариф учреждениеләрендә үз вазыйфасына билгеләнгән көннән алып беренче ел дәвамында һәм кимендә биш елга бер тапкыр тиешле

әзерлек программалары буенча өстәмә һөнәри белем алырга тиеш.

5.4. Чираттагы ОДС дежур торыр алдыннан ЕДДС житәкчесе яки аны алмаштыручы зат тарафыннан, инструктажны үткәрүнең расланган планы нигезендә, дежур-диспетчер персоналы инструктажы үткәрелергә тиеш. Инструктаж барышында дежур-диспетчер персоналына оператив хәл, чираттагы дежурлыкка бурычлар, персонал гамәлләрендәге характерлы житешсезлекләр анализлана һәм аларның кабатлануына юл куймый торган чаралар күрсәтелә.

5.5. ОДС ЕДДС житәкчесе (яки аны алмаштыручы зат) белән оператив кизү торуга йомгак ясала, аның барышында кизү тору өчен дежур-диспетчер персоналының гамәлләрен анализлау гамәлгә ашырыла, төп кимчелекләр китерелә һәм ачыкланган житешсезлекләрнең кабатлануына юл куймый торган чаралар күрсәтелә.

5.6. Кизү торучы ОДС белгечләре дежур торуны кабул итү-тапшыру барышында ОС үзгәрә торган документацияне, элемент чараларын, армия акчаларын һәм журналда тиешле язмалар кертү белән башка жиһазларны кабул итә.

5.7. ОДС ЕДДС белгечләрен оператив кизү тору белән бәйле булмаган мәсьәләләренә хәл итүгә жәлеп итү рөхсәт ителми.

5.8. Кизү торган вакытта ОДС ЕДДС белгечләре вазифа инструкцияләре һәм гамәлләр алгоритмнары нигезендә функциональ бурычлар башкара.

5.9. Хезмәт дисциплинасын, элемент куркынычсызлыгын, техниканы (жиһазларны), куркынычсызлык техникасын һәм янғын куркынычсызлыгын саклау кагыйдәләрен бозган очракта, дежур-диспетчер персоналы кизү торудан туктатылырга мөмкин.

5.10. Дежур-диспетчер персоналын дежурдан читләштерү хокукы ЕДДС житәкчесенә (яки аны алмаштыручы затка) карый.

5.11. Хокук бозуларның авырлыгы һәм нәтижеләренә карап, ОДС гаепле затлары гамәлдәге законнар нигезендә законда билгеләнгән жаваплылыкка тартыла.

5.12. Гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүмат ЕДДСка булган барлык элемент каналлары һәм мәгълүмат системалары буенча килә.

5.13. Гадәттән тыш хәлнең барлыкка килү куркынычы яки барлыкка килүе турындагы барлык мәгълүмат ЕДДС дежур-диспетчер персоналы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә теркәлә һәм кичекмәстән гадәттән тыш хәлләр зонасына, шулай ук Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә жибәрелергә тиешле ЭОСка тапшырыла.

5.14. Ай саен ЕДДС житәкчесе яки аны алмаштыручы зат Балык Бистәсе муниципаль берәмлеге территориясендә эшләп килүче ДДС белән хезмәттәшлекне оештыруга анализ ясый.

5.15. ЕДДСның эшләвенә һәм муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС белән хезмәттәшлекне оештыруга анализлар квартал саен Балык Бистәсе муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясе һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы утырышында карала.

5.16. ЕДДС эшчәнлегенә анализ ел саен Балык Бистәсе муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясе һәм гадәттән тыш хәлләр комиссиясе утырышында карала.

6. ЕДДСның эш режимнары

6.1. ЕДДС түбәндәге режимда эшли:

көндәлек эшчәнлек-гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы булмаган очракта;

югары эзерлек - гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы янаганда;

гадәттән тыш хәл-гадәттән тыш хәл килеп чыкканда һәм ликвидацияләнгәндә.

6.2. ЕДДС көндәлек эшчәнлек режимында гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) барлыкка килү яки барлыкка килү куркынычына ашыгыч жавап бирүгә эзер булганда тәүлек бие кизү тора. Бу режимда ЕДДС башкара:

гадәттән тыш хәл барлыкка килү куркынычы яки факты турында халыктан, оешмалардан һәм ДДССтан мәгълүмат (хәбәрләр) кабул итү;

халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү, мәгълүмат системаларын, шул исәптән РСЧС АИУСын жыю, эшкәртү һәм алмашу;

бер тәүлек эчендә гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) турында мәгълүматны гомумиләштерү һәм анализлау һәм тиешле докладларны билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасын хәбәр итүнең программа-техник чараларын, элемент чараларын һәм техник чараларын куллануга эзерлек буенча чаралар;

Гадәттән тыш хәл (һәлакәт) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүматны беренче чиратта Балык Бистәсе муниципаль районының КЧС һәм ОПБ рәисенә, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Гражданнар оборонасы идарәсе» МКУ житәкчесенә, ЭОСка тапшыру, аларны ЧС (һәлакәтләр) бетерелгәндә урынга жиберергә яисә эшкә кушарга кирәк, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе һәм муниципаль берәмлек территориясендә халыкны һәм территорияләрне яклау өлкәсендә әлеге органнар эшчәнлеген тәмин итә торган ОИВС оешмасына (бүлекчесенә) тапшыру;

Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (Гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәисе) карары буенча ЕДДС халыкка гадәттән тыш хәл турында хәбәр итә, шул исәптән кәрәзле элемент операторлары аша да;

фаразланган һәм (яки) барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр һәм аларның нәтижәләре турында, куркыныч һәм уңайсыз табигый күренешләр турында, житештерү объектларының торышы, шулай ук әйләнә-тирә мохитнең торышы, шул исәптән «Имин шәһәр» АПК һәм РСЧС АИУСыннан мәгълүмат алу максатларында мәгълүмат системаларына мониторинг һәм анализ ясау;

мәгълүматлар базасына, шулай ук ЕДДСның гадәттән тыш хәлгә (һәлакәт)реакциясе буенча оператив документларның структурасына һәм эчтәлегенә кирәкле үзгәрешләр кертү;

гадәттән тыш хәлләргә (вакыйгаларга) какрата чаралар күргәндә муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС, мәгълүмати хезмәттәшлек килешүләре һәм регламентларын эшләү, төзәтү һәм килештерү;

муниципаль берәмлекнең тормыш тәмин итү системаларындагы житешсезлекләрне һәм аварияләрне вакытында бетерүне контрольдә тоту;

барлык элементә төрләре һәм каналлары, шул исәптән 112 системасы буенча чакыруларга (һәлакәтләр турында хәбәрләргә) чаралар күрүгә тартыла торган ДДС гамәлләренә төгәллек һәм төзәтмәләр кертү;

барлык элементә төрләре һәм каналлары, шул исәптән -112 системасы буенча чакыруларга җавап бирү нәтиҗәләрен (һәлакәтләр турында хәбәрләр) контрольдә тоту;

ОДС ЕДДСның үзара бәйләнеш графигы нигезендә торак пунктларның старосталары белән эшләүне оештыру;

Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенең ЦУКСыннан алынган прогнозлар (һәлакәтләр) барлыкка килү куркынычы һәм муниципаль берәмлек чикләрендә начар фараз буенча хәл үсеше модельләре турында Татарстан Республикасы РСЧС территориаль системасының Балык Бистәсе звеносы идарә органнарына юллау.

6.3. ЕДДС муниципаль берәмлек территориясендә эшли торган ДДС белән мәгълүмати хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләр нигезендә хезмәттәшлек итә, алар нигезендә агымдагы хәл турында оператив мәгълүмат көндәлек эшчәнлек режимында ЕДДСка тапшырыла.

6.4. Мәгълүмати үзара бәйләнеш килешүләре нигезендә, ДДСка булган гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) барлыкка килү куркынычы яки килеп чыгу турында хәбәрләр буларак ачыкланган хәбәрләр ЕДДСка тапшырыла.

6.5. Дежур-диспетчерлык хезмәтенең җаваплылык өлкәсенә кагылмаган гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) турындагы хәбәрләр тиешле ДДС тарафыннан билгеләнгәнчә кичекмәстән тапшырыла.

6.6. ЭДС гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы янаса, ЭОС һәм объектларның балалар-үсмерләр хәрәкәте жәлеп ителгән оешмалары (объектларның) Балык Бистәсе муниципаль районы башлыгы карары белән югары эзерлек режимына күчерелә.

6.7. Югары эзерлек режимында ЕДДС өстәмә рәвештә гамәлгә ашыра:

гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта гамәлләргә эзерлек мәсьәләләре буенча тиешле хезмәтләр җитәкчеләре белән хезмәттәшлек;

халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә махсус вәкаләтле орган, Балык Бистәсе муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясе һәм ОБП вазыйфай затларын хәбәр итү һәм шәхси чакыру;

Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ ЦУКСында һәм ОИВС оешмасында (бүлекчәләрендә) гадәттән тыш хәлләр (һәлакәт) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүмат тапшыру әлеге органнарның халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге эшчәнлеген тәмин итә;

муниципаль берәмлек территориясендә, ПОО, куркыныч житештерү объектларында, шулай ук әйләнә-тирә мохит торышына күзәтчелек һәм контроль мәгълүматларын алу һәм анализлау;

мөмкин булган хәлне фаразлау, жәлеп ителә торган ЭОС һәм ДДС оешмалары, РСЧС көчләре һәм чаралары гамәлләре буенча тәкъдимнәр эзерләү;

гадәттән тыш хәлне булдырмау максатларында муниципаль берәмлек территориясендә эш итүче ЭОС һәм ДДС оешмалары, РСЧС көчләре һәм чаралары белән хезмәттәшлек планнары барлыкка килү куркынычы астында

ЕДДС гамәлләре алгоритмнарына төзәтмәләр кертү;

ЭОС һәм ДДС оешмаларының, гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне булдырмау яки аның нәтижәләрен йомшарту буенча ашыгыч чаралар күргәндә, көч һәм чараларның эшчәнлеген контрольдә тоту һәм координацияләү; халыкка гадәттән тыш хәл турында мәгълүмат бирүне тәмин итү;

Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (Гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәисе) карары буенча ЕДДС халыкка гадәттән тыш хәл турында хәбәр итә (шул исәптән кәрәзле элемент операторлары аша);

идарә органнарына нотыкларны билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында мәгълүматны авыл жирлекләре башлыкларына житкерү (торак пунктлар старостасына);

Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенә ЦУКСка, башка идарә органнарын билгеләнгән тәртиптә, гадәттән тыш хәлләр фаразы яисә куркыныч һәм тискәре метеорологик күренешләр комплексы узуы турында оператив кисәтү нигезендә үткәрелгән профилактик чаралар турында белешмәләрне жибәрү.

6.8. Татарстан Республикасы РСЧС территориаль системасының Балык Бистәсе звеносының ЭОС һәм ДДС жәлеп ителгән оешмалары (объектлары) һәм көчләре ЕДДС гадәттән тыш хәл режимына күчерелә.

6.9. Гадәттән тыш хәл режимында ЕДДС өстәмә рәвештә түбәндәге бурычларны үти:

гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләүгә жәлеп ителә торган көчләр һәм РСЧС чаралары гадәттән тыш хәлләр урынына ашыгыч хәбәр жибәрүне оештыра, аларның гадәттән тыш хәлләрне булдырмау һәм бетерү, шулай ук кирәкле мәгълүматлар алганнан соң һәлакәтләргә җавап бирү гамәлләрен координацияләүне гамәлгә ашыра;

кешеләрне яклау һәм коткару буенча мөстәкыйль карарлар кабул итә (үз вәкаләтләре кысаларында);

жыелган мәгълүматны жыюны, эшкәртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыра, өзгәртүгә бәяли, муниципаль берәмлек территориясендә эш итүче ЭОС һәм ДДС оешмаларны өстәмә жәлеп итә, хәбәр итү схемасы нигезендә торак пунктларның һәм авыл жирлекләре башлыкларына, старосталарына хәбәр итә;

Балык Бистәсе муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе карары белән, шулай ук кәрәзле элемент операторлары аша халыкка гадәттән тыш хәл турында хәбәр итә;

гадәттән тыш хәлләр турында оператив мәгълүмат жыюны, эшкәртүне, төгәлләштерүне һәм тапшыруны, шулай ук гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә жәлеп ителә торган РСЧС көчләрен һәм чараларын ЭОС, ДДС, оешмалар эшчәнлеген координацияләүне гамәлгә ашыра;

гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү житәкчесе, Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (Гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәисе), Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә ОДС ЦУКСы һәм бу органнарның халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә эшчәнлеген тәмин итүче ОИВС оешмалары (бүлекчәләре), гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү һәм янгыннарны сүндерүнең оператив штабы, ЭОС, ДДС оешмалары гадәттән тыш хәлләргә җавап бирү һәм авария-торгызу эшләрен алып

бару турында пунктлар һәм авыл жирлекләре башлыклары белән даими мәгълүмати хезмәттәшлек итә;

авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләр башкаруны контрольдә тотат;

идарә органнарына гадәттән тыш хәлләр турында нотыклар һәм хәбәрләр эзерли һәм тапшыра;

Балык Бистәсе муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясе һәм гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә тәкъдимнәр эзерли;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлне бетерүгә жәлеп ителә торган көчләр һәм чаралар исәбен алып бара.

6.10. ЕДДС ГО алып баруга эзерләнгәндә һәм алып барганда гамәлгә ашырыла:

хәбәр итү сигналларын алу һәм (яки) ашыгыч мәгълүмат, аны югары идарә итү органынан алуны раслый;

Балык Бистәсе муниципаль районының житәкче составына, социаль әһәмиятле объектларның көчләрәнә, дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләрәнә, куркыныч I һәм II класслы куркыныч житештерү объектларыннан, аеруча радиация-куркыныч һәм атом-төш-куркыныч производстволардан һәм аварияләр нәтижәсендә халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә зыян китерергә мөмкин булган объектлардан файдаланучы оешмаларның дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләрәнә, дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләрәнә хәбәр итүне оештыру, үз территорияләрәнән читтә зарарлы факторлар йогынты зоналарында яшәүче яки хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы, бик югары куркынычлы гидротехник корылмалар һәм югары куркынычлы гидротехник корылмалар;

Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә урнашкан халыкка хәбәр итүне тәэмин итү;

Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә урнашкан оешмалардан ГО чараларын үтәү буенча мәгълүматлар кабул итүне оештыру, аны Балык Бистәсе муниципаль районы идарә органына житкерү;

ГО чараларын үтәүгә жәлеп ителә торган ГО көчләрән һәм чараларын исәпкә алу.

6.11. Югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимнарында ДДС арасындагы мәгълүмати хезмәттәшлек ЕДДС аша башкарыла. Моның өчен ДДС хезмәттәшләрәнән беренче чиратта мәжбүри тәртиптә һәм түләүсез нигездә гадәттән тыш хәлнең барлыкка килү яки барлыкка килү куркынычы, күрелгән чаралар, жәлеп ителгән һәм өстәмә рәвештә таләп ителә торган чаралар, көчләр һәм чаралар турында белешмәләр тапшырыла. ЕДДСка керүче мәгълүмат барлык кызыксынган ДДСка житкерелә.

6.12. Гражданнар оборонасы һәм гражданнар оборонасы планы, муниципаль берәмлекнең Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы, махсус чор шартларында гамәлләр буенча ЕДДС дежур-диспетчер персоналына инструкция нигезендә эшли.

7. ЕДДСның составы һәм структурасы

7.1. ЕДДС үз эченә ЕДДС персоналын, идарә, элемтә һәм хәбәрләр техник чараларын .

7.2. ЕДДС персоналы составына керә:

ЕДДС житәкчесе;

ЕДДСның дежур-диспетчер персоналы.

7.3. ЕДДСның дежур-диспетчер персоналыннан тәүлек бие дежур тору хисабыннан ОДС формалаша:

оператив дежур торучылар-1 кеше.

7.4. ЕДДСның составы, кирәк булса, Балык Бистәсе муниципаль районы ОМСУ карары буенча башка вазыйфаи затлар белән тулыландырылырга мөмкин.

8. ЕДДС кадрларын комплектлау һәм эзерләү

8.1. ЕДДС персоналын туплау ОМС тарафыннан билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

8.2. ЕДДС персоналы урыннарында укытуның төп формалары-оператив эзерлек (тренировкалар, өйрәнүләр) чаралары, һөнәри эзерлек буенча дәресләр, ЕДДСның дежурлык өчен дежур-диспетчер персоналы кергәнче көндәлек инструктаж.

8.3. Оператив эзерлек чаралары Россия гадәттән тыш хәлләр министрлығының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә ЦУКС үткәрә торган тренировкалар барышында, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә РСЧС көчләре һәм идарә итү органнары белән төрле өйрәнүләр һәм тренировкалар уздырғанда гәмәлдә булган ДДС белән өйрәнүләр барышында гәмәлгә ашырыла.

8.4. ЕДДС белгечләре өстәмә һөнәри белем бирүгә ЕДДС житәкчесе карары белән жиһәрелә. ЕДДС житәкчеләрен һәм белгечләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә квалификация күтәрү программалары буенча өстәмә һөнәри белем бирү Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр министрлығының укыту-методик үзәкләрендә, муниципаль берәмлекләр курсларында, шулай ук Россия ГТХМ һәм башка ФОИВЛАР карамагындагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә өстәмә һөнәри программалар буенча белем бирү эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы оешмаларда үткәрелә. ЕДДС белгечләре биш елга ким дигәндә бер тапкыр квалификация күтәрү программалары буенча өстәмә һөнәри белем алырга тиеш. Беренче тапкыр вазыйфага билгеләнгән затлар өчен өстәмә һөнәри белем беренче ел дәвамында үткәрелә. 8.5. ЕДДСның дежур-диспетчер персоналының һөнәри эзерлек дәрәжәсен саклау, функциональ бурычларны үтәүдә аның гәмәли күнекмәләрен камилләштерү, шулай ук яңа күнекмәләргә үзләштерү максатларында, ЕДДС житәкчеләге Россия ГТХМ махсус эшләнгән программа буенча дежур-диспетчер персоналын елга кимендә 1 тапкыр кабул итү белән эзерләүне оештыра.

8.5. Кирәк булса, ЕДДСның дежур-диспетчер персоналы Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенә ЦУКСына стажировка узуга юнәлдерелергә мөмкин.

9. ЕДДСның дежур-диспетчер персоналына һәм житәкчеләгенә таләпләр

9.1. ЕДДС житәкчелеге һәм дежур - диспетчерлык персоналы белергә тиеш:
халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә
норматив хокукый актлар таләпләре;

муниципаль берәмлеккә хас гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) барлыкка
килү куркынычы;

административ-территориаль бүленеш, халык саны, муниципаль
берәмлекнең һәм Россия Федерациясе субъектының географик, климат һәм
табигый үзенчәлекләре, шулай ук Татарстан Республикасы һәм муниципаль
берәмлек турында башка мәгълүмат;

Татарстан Республикасы РСЧС территориаль системасының Балык Бистәсе
муниципаль звеносының көчләр һәм даими эзерлек чаралары составы, аларның
бурычлары, аларны жәлеп итү тәртибе, урнашуы, махсус техниканың тактик-
техник характеристикалары;

ЕДДСның жаваплылык зонасы һәм муниципаль берәмлек территориясендә
эш итүче ашыгыч ярдәм хезмәтләренең һәм үзара хезмәттәшлек итүче
оешмаларның жаваплылык зоналары;

Жаваплылык зонасында булган кешеләр күпләп яшәгән объектлар, аларның
адреслары, тулы исеме һәм характеристикалары, гражданнар оборонасының
саклагыч корылмалары, шулай ук күмелгән биналар һәм башка жир асты
корылмалары, шул исәптән мобилизация чорында һәм хәрби вакытта гражданнар
оборонасы саклау корылмалары өчен жайлаша торган метрополитеннар; халыкка
мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив - хокукый актлар таләпләре ;

МАСЦО жибәру кагыйдәләре һәм тәртибе;

уздыру кагыйдәләре һәм тәртибе бу;

халыкны гадәттән тыш хәлләр зонасыннан эвакуацияләү тәртибе, вакытлыча
урнаштыру пунктларының урнашу урыны, аларның сыйдырышлылыгы;

төрле мәгълүмати - белешмә ресурсларны һәм материалларны, шул исәптән
территорияләрнең паспортларын куллану тәртибе;

ЕДДС автоматлаштырылган системасының билгеләнүе һәм тактик-техник
характеристикалары, аңа йөкләнгән бурычларны үтәү тәртибе, ЕДДСНЫҢ
эшләвен тәэмин итүче элемент чараларын һәм башка жиһазларны эксплуатацияләү
тәртибе;

күрше муниципаль берәмлекләрнең гомуми характеристикасы;
функциональ бурычлар һәм вазыйфай инструкциялар; ЕДДС персоналының төрле
эш режимнарындагы гамәлләр алгоритмнары;

идарә итү һәм хәбәр итү сигналлары буенча ЕДДС персоналының
гамәлләрен билгеләүче документлар;

эш башкару кагыйдәләре һәм тәртибе.

9.2. ЕДДС житәкчесе ия булырга тиеш:

ЕДДС алдына куелган бурычларның үтәлешен контрольдә тотуны
оештырырга;

ЕДДС үсешенең һәм эшчәнлеген тәэмин итүнең норматив-методик базасын,
шул исәптән муниципаль берәмлек территориясендә һәм муниципаль берәмлекнең
тормыш тәэмин итү хезмәтләре тарафыннан гамәлдә булган ДДС белән
мәгълүмати хезмәттәшлек килешүләре һәм регламентларын эшләү;

ЕДДС персоналының оператив-техник эшен, өстәмә һөнәри белемен
оештыру;

дәресләр, тренировкалар һәм өйрәнүләр үткөрүне оештыру;
ЕДДСның техник жиһазланышын алга таба камилләштерү, үстерү һәм үстерү буенча тәкъдимнәр эшләү;
оештыру һәм контрольдә тоту ТСО жибәрү кул белән һәм автоматлаштырылган режимда;
халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив-хокукий документлар эшләү;
МАСЗО эшчәнлеген вакыт-вакыт тикшергез;
исәпкә алу журналларын алып бару буенча эшне оештыру-МАСЦОның эш сәләте һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә документлар;
информацион системаларны эштә куллана белү.

9.3. ЕДДС житекчесенә таләпләр:

ЕДДС житекчеләрен һәм белгечләрен гадәттән тыш хәлдән саклау өлкәсендә квалификация күтәрү программасы нигезендә билгеләнгән программа нигезендә югары белем, халыкны һәм территорияләрне яклауны тәэмин итү өлкәсендә оператив вазыйфаларда кимендә 3 ел оператив эш стажы һәм билгеләнгән программа буенча өстәмә һөнәри белем бирү, дәүләт серен тәшкит итүче белешмәләр белән эшләргә рөхсәт итү (кирәк булганда);
оештыру һәм контрольдә тоту ТСО жибәрү кул белән һәм автоматлаштырылган режимда;
халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив-хокукий документлар эшләү;
МАСЗО эшчәнлеген тикшерү;
исәпкә алу журналларын, АСЦОның эшкә сәләтлелеге һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә документларны алып бару буенча эшне оештыру.

9.4. ЕДДСның дежур-диспетчер персоналы гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) фактлары яки куркынычы турында даими рәвештә оператив мәгълүмат жыюны һәм эшкәртүне һәм гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне)ликвидацияләү буенча эшләр башкаруны контрольдә тотарга тиеш;
көргән мәгълүматның дөреслеген анализлау һәм бәяләү; идарәче, оештыру һәм планлаштыручы документларны сыйфатлы һәм оператив рәвештә эзерләүне гамәлгә ашыру;

вәзгыять үсешен фаразлаган әлеге фаразларны үз эшендә кулланырга;

Татарстан Республикасы РСЧС территориаль системасының идарә органнары һәм ГО һәм Балык Бистәсе звеносы көчләре һәм идарә органнары эшчәнлегенә оператив житекчелек итүне һәм координацияләүне тәэмин итәргә;

Интернет челтәрендә массакүләм мәгълүмат чаралары мониторингын тормышка ашырырга;

АРМда телекоммуникация жиһазларының һәм оргтехниканың барлык функцияләрен , шул исәптән урнаштырылган видеоконференцәлемтә комплектын кулланырга;

мәгълүмати системалар һәм исәпләү бурычлары мәгълүматларын кулланырга;

шәхси компьютерда ышанычлы кулланучы дәрәжәсендә эшләү (офис пакеты программаларын белү, электрон почта, интернет һәм мәгълүмати - белешмә ресурслардан файдалана белү);

ЕДДС эшчэнлегендә кулланыла торган программа чараларыннан, мәгълүмат системаларыннан (шул исәптән 112 системасы, «Имин шәһәр» АПК, РСЧС АИУС («Куркынычлар һәм хәвеф - хәтәрләр атласы»), ТКХ МКА, ИСДМ-Рослесхоз һ. б.) файдалана белергә.;

клавиатурада минутына ким дигәндә 150 символ тизлек белән хатасыз текст язу;

радиостанция һәм телефон аша компьютер артында эшләү белән бер үк вакытта ачык итеп сөйләшергә;

кереш (оператив эзерлек чаралары кысаларында) яки гадәттән тыш хәл (вакыйга)буенча билгеләнгән документлар комплектын вакытында формалаштырырга;

билгеләнгән вакытлы нормативлар нигезендә оператив исәп-хисаплар, хисап документлары эзерләүне гамәлгә ашыру, шулай ук муниципаль берәмлек житәкчелегенә гадәттән тыш хәлне бетерүдә катнашучы көчләр һәм чаралар житәкчеләре турында хәбәр итү;

кул белән һәм автоматлаштырылган режимдаТСО жибәрүне оештыру һәм контрольдә тоту;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив хокукый документлар эшләү;

МАСЗО эшчәнлеген даими тикшерү;

АСЦОның эш сәләте һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендәге документлар исәпкә алу журналларын алып бару буенча эшне оештыру;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү аппаратурасын эшләтеп жибәрү; оператив исәп - хисаплар, докладлар, хисап документларын эзерләү өчен кирәкле булган төрле мәгълүмати-белешмә ресурслардан һәм материаллардан, шул исәптән территорияләренең (объектларның) паспортларыннан файдалану.

9.5. ЕДДСның дежур-диспетчер персоналына тыела:

телефоннан оператив кизү тору белән бәйлә булмаган сөйләшүләр алып бару;

муниципаль берәмлек житәкчелеге күрсәтмәсеннән башка массакүләм мәгълүмат чараларына һәм чит затларга нинди дә булса мәгълүмат бирү; ЕДДС бинасына чит затларны кертү;

ЕДДС житәкчесе рәхсәтеннән башка оператив кизү тору урыныннан китү;

вазыйфаи бурычларда һәм инструкцияләрдә каралмаган бурычларны үтәү, жиһазларны һәм техник чараларны билгеләнмәгән максатта файдалану.

9.6.ЕДДСның дежур-диспетчер персоналына таләпләр: югары яки урта һөнәри белем булу;

ОДС ЕДДС залында урнаштырылган техник чаралардан файдалана белү;
халыкны һәм территорияләрне яклау өлкәсендә норматив документларны белү;

үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасын, шулай ук муниципаль берәмлек халкына хәбәр итү структурасын, ысулларын һәм тәртибен хәбәр итүнең техник чараларын куллану кагыйдәләрен белү;

эшчәнлек юнәлеше буенча билгеләнгән программа буенча махсус эзерлек булу;

дәүләт сәре булган мәгълүматлар белән эшләрүгә рөхсәт булу (кирәк булса).

9.7. ЕДДС дежур-диспетчер персоналына өстәмә таләпләр куя ала.

10. ЕДДС биналарына таләпләр

10.1.Балык Бистәсе муниципаль районының ЕДДС адресы:422650, ТР, пгт. Балык бистәсе, Ленин ур., 58.

10.2. ЕДДС персоналының эшчәнлеген тәмин итү өчен түбәндәге биналар оештырыла: ОДС залы, ЕДДС житәкчесенең кабинеты, кирәкле техник чаралар һәм документлар белән жиһазландырылган ял һәм аш бүлмәсе.

10.3.ЕДДСның техник чараларын электр белән тәмин итү Россиянең Бердәм энергетика системасыннан электр белән тәмин итү беренче категориядән , ә 500 меңнән артык кеше яшәгән торак пунктлар - махсус төркемнең беренче категориясенә туры китереп башкарылырга тиеш.

10.3.2.Резерв электр белән тәмин итү системасы телефон элементәсе, сервер жиһазлары, видеоконференцэлементә системаларының эшләвен тәмин итәргә тиеш.

10.4.ЕДДС биналары майданнарына ихтыяжлы исәпләү кеше өчен имин хезмәт шартларын тәмин итүгә һәм ОДС белгечләре санының эһәмияте нигезендә мәжбүри таләпләрне билгели торган гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләре нигезендә башкарыла.

10.5.ОДС ЕДДС залы ОДСның бердәм мәгълүмати киңлегендә бер үк вакытта эшләрү мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш, шулай ук Балык Бистәсе муниципаль районы башлыгы (Гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәисе), гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәисе урынбасары.

10.6.Чит затларның рөхсәтсез керүен булдырмау өчен, ОДС ЕДДС залы автомат рәвештә ябу жайланмасы һәм видеокүзәтү чаралары белән жиһазландырыла. ЕДДС бинасына керү тәртибе ОМСУ яки ЕДДС кәргән юридик зат житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

10.7.Тәүлек бие дежур тору өчен ОДС ЕДДСның кирәкле көнкүреш шартлары тудырылган аерым ял итү һәм ашау бүлмәсе булырга тиеш

10.8.ЕДДСның һәр хезмәткәре Россия Федерациясенә Милли стандарты ГОСТ Р 22.7.01-2021 "Бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте. Төп нигезләмәләр." таләпләре нигезендә хезмәт вазыйфаларын башкарган вакытта махсус форма кияргә тиеш.

11. ЕДДС жиһазларына таләпләр

11.1. Идарә документларын кабул итүне һәм тапшыруны тәмин итү, барлык төр мәгълүматларны идарә итү органнары белән билгеләнгән срокларда

һәм хәбәр итү сигналларын идарә органнарына һәм халыкка житкерүнең таләп ителгән сыйфаты белән алмашу максатларында, мәгълүмати иминлекнең тиешле дәрәжәсе булган мәгълүмати-телекоммуникация инфраструктурасы булдырылырга тиеш:

КСА ЕДДС;

«Имин шөһәр» АПКның бердәм үзәге;

112 системаның КСА (системаны гамәлгә ашыру буенча проект-смета документлары карарларын исәпкә алып - 112);

элемент системасы һәм хәбәр итү системасы.

Үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасы Россия ГТХМ һәм цифрлы үсеш, элемент һәм массакуләм коммуникацияләр министрлығының 31.07.2020 № 578/365 уртақ боерыгы белән расланган халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмә таләпләренә туры килергә тиеш (26.10.2020 № 60567 Россия Юстиция министрлығында теркәлгән).

11.1.1 ТР Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бәла-каза нәтижеләрен бетерү министрлығының мәгълүмат – коммуникация һәм телекоммуникация инфраструктурасының (алга таба-ИКТ) югары системалары белән муниципаль берәмлек системаларының туры килү зарурлығы турындагы таләпләр.

11.1.2 куркынычсызлыкны тәмин итү таләпләре:

а) муниципаль берәмлекнең ИКТ инфраструктурасы һәм хәбәр итү системасы элементлары һәм югары дәрәжәдәге subsystemalar белән элемент тәмин итүче канал чыгаручы жайланмалар өчен өзлексез электр белән тәмин итү системалары;

б) элемент трассасы каналларын резервлау;

в) ЛВС жиһазларын һәм саклау системаларын резервлау.

11.1.3. Сафтан чыккан ИКТ ЕДДС жиһазларын оператив алыштыру өчен запас частьләр һәм жиһазлар белән тәмин итүгә таләпләр.

11.2. КСА ЕДДС персоналның йөкләнгән функцияләргә автоматлаштырылган башкаруын тәмин итү өчен эшләнгән һәм техник яктан бәйләнешле булырга тиеш:

саклау, эшкәртү һәм мәгълүмат тапшыру системасы;

видеоконференцэлемент системасы;

мәгълүматны күрсәтү системасы;

стационар объектларны һәм күчмә транспорт чараларын мониторинглау системасы.

КСА ЕДДС муниципаль мәгълүмат системалары буларак төзелә, аларга Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт мәгълүмат системаларындагы дәүләт серен тәшкит итми торган мәгълүматны яклау турында таләпләр куела.

11.2.1. Мәгълүматны саклау, эшкәртү һәм тапшыру системасы түбәндәге элементлардан торырга тиеш:

ЛВС жиһазлары;

саклау һәм эшкәртү жиһазлары; оргтехника.

11.2.1.1. ЛВС жиһазлары АРМ ЕДДСНЫ алар арасында электрон рәвештә

мәгълүмат алмашу, тышкы челтэрлэргә (бүлөп бирелгән элемтә челтэрләрэнә һәм Интернетка) тоташтыруны тәэмин итэргә тиеш. ЛВСны Интернет челтэрэнә тоташтыру мәгълүматның сертификатлы саклану чараларын кулланып гына башкарылырга тиеш. Мәгълүматның сертификатлы саклану чаралары булмаганда, интернетка ЛВСка кертелмәгән АРМ тоташа ала.

ЕДДС персоналының Россия ГТХМ мәгълүмати-телекоммуникацион инфраструктурасына тоташуы криптографик яклау сертификатлы чараларын кулланып гына башкарылырга тиеш.

ЛВС жиһазлары түбәндәге төп компонентлардан торырга тиеш:

беренчел маршрутизатор (ачкыч);

челтэрнең иерархик структурасын тәзү өчен коммутаторлар.

ЛВСны тышкы челтэрлэргә тоташтыру теге яки бу тоташу технологиясен гамәлгә ашыручы канал чыгаручы жайланмалар ярдәмендә башкарылырга тиеш.

ЛВС жиһазлары тиешле климат шартлары булган бүлмәләрдә телекоммуникация шкафларына урнаштырылырга тиеш. Телекоммуникация шкафларында температураны һәм дымны саклау өчен кондиционер системалары урнаштырылырга тиеш.

ЕДДС персоналы АРМында мәгълүматка антивирус саклау өчен сертификатланган чаралар урнаштырылырга, көйләнергә һәм дәрәжә эшлэргә тиеш. 11.2.1.2. Саклау һәм эшкэртү жиһазлары түбәндәге төп элементларны үз эченә алырга тиеш:

мәгълүмат саклау өчен югары житештерүчәнлекле серверлар (файллар, мәгълүматлар базасы);

ЕДДС персоналы АРМ билгелэнгән мәгълүмат системалары белән.

Серверлар мәгълүматны формальләштерелгән һәм формальләштерелмәгән формада саклауны һәм эшкэртүне тәэмин итэргә тиеш. Саклау күләме мәгълүматның исемлеге, саклана торган күләме һәм аны саклау вакыты нигезендә билгеләнә.

ЕДДС персоналының АРМы төп офис кушымталарында (текст редакторы, таблица редакторы, презентациялэр редакторы, электрон почта), шулай ук махсус программа тәэминаты эшенә булышырга тиеш.

11.2.2. Видеоконференцэлемент системасы ЕДДС персоналының, шулай ук башка вазыйфаи затларның селектор киңәшмэлэрэндә барлык идарэ органнары белән катнашуын тәэмин итэргә тиеш. Видеоконференцэлемент системасы түбәндәге төп элементлардан торырга тиеш: видеокодек; видеокамера; микрофон жиһазлары; тавыш көчэйтү жиһазлары; аудио-видео дисплейлар; видеокодек белән идарэ итү пульты.

11.2.2.1. Видеокодек аппарат платформасында да, программа платформасында да гамәлгә ашырылырга мөмкин. Видео кодекс тәэмин итэргә тиеш:

видеоэлементнең төп протоколлары буенча эш (H. 323, SIP);

бэйлэнеш тизлеген сайлау;

видеокамераларны рәсем чыганагы итеп тоташтыру;

микрофон жиһазларын тавыш чыганагы итеп тоташтыру.

11.2.2.2. Видеокамера ЕДДС бинасының гомуми төрөн күрсэту мөмкинлеген тәэмин итэргә, шулай ук катнашучыны (катнашучыларны) селектор киңәшмәсенә алып килергә тиеш. Видеокамерада трансфокация функцияләре

(якынайту/бетерү), шулай ук дистанцион контроль яки видео кодекның WEB интерфейсы аша әйләнү функцияләре тормышка ашырылырга тиеш.

11.2.2.3. Микрофон жиһазлары тәмин ителергә тиеш:

селектор киңәшмәсендә катнашучыларның сөйләм телен аңлаешлылыгы;

"кире элемент»не бастыру;

кинәшмәдә катнашучылар тарафыннан микрофоннарны кабызу/сүндерү;

бердән артык микрофон куллану мөмкинлеге.

Кирәк булса, микрофоннарны тоташтыру өчен микшер пультаын кулланылырга мөмкин.

11.2.2.4. Тавыш көчәйтү жиһазлары ерактагы абоненттан тавышны бозмыйча тапшыруны тәмин итәргә тиеш.

Тавыш көчәйтү жиһазлары тавыш сыйфатына үзара тискәре йогынты ясауны булдырмау өчен микрофон жиһазлары белән координацияләнергә тиеш.

11.2.2.5. Ерактагы абонент рәсеме ЕДДС мәгълүмат күрсәтү системасына күчерелергә тиеш.

1.2.2.6. Видеоконференцэлемент системасы видеоозма характеристикалары буенча мәгълүматны күрсәтү системасы белән килешенергә тиеш.

11.2.3. Мәгълүматны күрсәтү системасы (видеостена) АРМнан, шулай ук видеоконференцэлемент жиһазларыннан мәгълүмат чыгаруны тәмин итәргә тиеш.

Мәгълүматны күрсәтү системасы сыек кристалл яки проекция модульләре нигезендә тормышка ашырылган видео дивардан торырга тиеш.

Мәгълүматны күрсәтү системасы видео диварларны төрле чыганақлардан мәгълүматны берьюлы чыгару өчен сегментларга аера белергә тиеш. Моньң өчен видео дивар контроллерын һәм видео сигналларның матрица ачкычын карарга кирәк.

Өстәмә сегментларны тоташтырып мәгълүматны күрсәтү системасын төзү мөмкинлеге бирелергә тиеш.

11.2.4. Стационар объектларны һәм күчмә транспорт чараларын мониторинглау системасы мониторинг объектларыннан белешмәләр кабул итүне, мониторинг объектларын, шулай ук ГЛОНАСС яки ГЛОНАСС/GPS спутник навигациясе аппаратурасы белән жиһазландырылган транспорт чараларын күрсәтүне тәмин итәргә тиеш.

11.2.5. ЕДДСта Мәгълүматны яклауның сертификацияләнгән чаралары Татарстан Республикасы дәүләт мәгълүмат системалары ихтыяжлары өчен элек сатып алынган программа-техник чараларны һәм чишелешләрне киңәйтүне исәпкә алып кулланылырга тиеш.

11.3. Элемент системасы һәм хәбәр итү системасы үз эченә алырга тиеш:

телефон элемент системасы;

радио элемент системасы;

халыкка хәбәр итү системасы, шул исәптән халыкка ашыгыч хәбәр итү һәм вазыйфаи затларга хәбәр итүнең комплекслы системасы;

эчке элемент системасы.

Үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасы махсус программа-техник чараларын, халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы чараларын, кешеләр күпләп була торган урыннарда

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итүнең гомумроссия комплекслы системасын, күчмә объектларда тавышлы чаралар, мобиль һәм йөртә торган хәбәр итү чараларын, шулай ук элементә чөлтәрен һәм аның эшләвен тәэмин итә торган тапшырулар чөлтәрен үз эченә ала.

ЕДДС телефон элементә системасы түбәндәге элементлардан торырга тиеш:
мини-АТС;

телефон аппаратлары;

телефон сөйләшүләрен язу системасы.

11.3.1.1. Мини-АТС тәэмин итәргә тиеш:

берьюлы берничә абоненттан телефон аша шалтыратулар кабул итү;

шалтыратучының номерын автоматик билгеләү;

керү, чыгу һәм сагынылган номерларны хәтердә саклау;

туры номерлары белән телефон аппаратлары (өстәмә консоли);

чакыруны эчке телефон чөлтәре һәм гомуми кулланыштагы шәһәр телефон чөлтәре телефоннарына жиберү.

11.3.1.2. Телефон аппаратлары тәэмин итәргә тиеш: дисплейда шалтырату абонентының номерын күрсәтү; шалтыратучының номерын бер төймә белән туплау; бер үк вакытта берничә линия эше;

абонентны жиберү функциясе;

туры комплект белән абонентлар санын киңәйтү өчен өстәмә консолларны тоташтыру мөмкинлеге;

микротелефон гарнитурасы булу.

11.3.1.3.Телефон сөйләшүләрен язу системасы ЕДДС персоналының барлык тоташтырылган телефон аппаратларынан чыккан һәм керә торган барлык сөйләшүләргә язуны тәэмин итәргә тиеш.

11.3.1.4. Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенен ЕДДС һәм ЦУКС, күрше муниципаль берәмлекләргә ЕДДС, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә эшләп килүче ДДС арасында телефон элементә каналлары тәэмин ителергә тиеш.

Абонентны турыдан-туры чакырту төймәләре консолинда программалаштыру юлы белән телефон элементәсе оештыру рөхсәт ителә.

Турыдан-туры телефон элементәсе каналлары сыйфатында халыктан шалтыратулар кабул итү өчен каналлар файдаланыла алмый.

Резерв элементә каналлары булырга тиеш.

11.3.1.5. Радиоэлементә системасы тиешле элементә чаралары белән жиһазландырылган күчмә һәм стационар объектлар белән тотрыклы элементә тәэмин итәргә тиеш.

Радио элементә системасы түбәндәге төп элементлардан торырга тиеш: УКВ радиостанциясе;

КВ-радиостанциясе.

Радио чөлтәргәрен оештыру өчен элементә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең радиооешлык хезмәтендә ешлыкларга рөхсәт бирелергә тиеш.

Радиостанцияләр элементә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәттә билгеләнгән тәртиптә теркәлергә тиеш.

Халыкка хәбәр итү системасы хәбәр итү сигналларын һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын РСЧС, муниципаль берәмлек көчләре һәм РСЧС, ДДС, муниципаль берәмлек территориясендә халыкның, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә барлыкка килү куркынычы янаганда, шулай ук хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә килеп чыккан куркынычлар турында, халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре турында ГО һәм муниципаль звеноның житәкче составына, ашыгыч мәгълүмат сигналларын үз вакытында житкерүне тәмин итәргә тиеш саклау чараларын үткәру кирәклегә дә бар. Халыкка үз вакытында хәбәрләр һәм ашыгыч мәгълүмат тапшыру өчен комплекслы кулланыла:

электр, электрон сиреналар һәм көчле акустик системалары чөлтәре;

күчмә радиотелефон элемент чөлтәре;

I телефон чөлтәре, шул исәптән Хәбәр итү функциясе белән универсаль телефон хезмәте күрсәтү өчен эшләнгән таксофоннар;

элемент операторлары һәм ведомстволар элемент чөлтәрләре;

Интернет мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәре;

күчмә объектларда тавыш бирү чаралары, мобиль һәм күчәрәп була торган хәбәр чаралары.

Халыкка хәбәр итү системасы чараларын Балык Бистәсе муниципаль берәмлегә Башкарма комитеты житәкчесе (Гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәисе) карары белән үз эш урыныннан өлкән оператив дежур торучы (оператив дежур) тарафыннан башкарырга тиеш.

Вазыйфаи затларга хәбәр итү системасы муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ММИ, муниципаль дәрәжәдәге идарә органнары һәм РСЧС көчләре, ДДС житәкче составына хәбәр итүне тәмин итәргә тиеш. Персоналга хәбәр итү системасы телефон линияләрен тоташтыру өчен билгеләнгән түләү булган шәхси компьютер нигезендә тормышка ашырылырга мөмкин. Телефон линияләре саны хәбәр ителгән абонентлар саныннан һәм кирәкле хәбәр итү вакытыннан чыгып билгеләнергә тиеш.

Персоналга хәбәр итү өчен, халыктан шалтырату өчен эшләнгән элемент каналлары (линияләр), шулай ук туры телефон элементәсе каналлары катнашырга тиеш түгел.

Үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасын жәлеп итү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнарының, жирле үзидарә органнарының элемент операторлары һәм массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре белән халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмәнең III бүлегә һәм халыкка хәбәр итү системалары турындагы Нигезләмәнең III бүлегә белән хезмәттәшлек тәртибе турында» 28.12.2020 ел, № 2322 карары нигезендә гамәлгә ашырыла, Россия ГТХМ һәм Россия Федерациясенен цифрлы үсеш, элемент һәм массакүләм коммуникацияләр министрлыгының 31.07.2020 № 578/365 боерыгы белән расланган.

11.3.4.Эчке элемент системасы ЕДДС биналарында урнаштырылган тавыш көчәйтү җайланмаларын жәлеп итү юлы белән ЕДДСТА булган затларга хәбәр итүне тәмин итәргә тиеш (кечкенә майданның 2-3 янәшә булган биналарда урнаштырылган ЕДДСка кагылмый).

Эчке элемтэ системасы түбэндәге төп элементлардан торырга тиеш:
диспетчер микрофоны;
көч көчәйткеч;
акустик системалар.

Эчке элемтэ системасы жиһазлары бер-берсе белән килешергә тиеш, шул исәптән көч, каршылык, ешлык үзенчәлекләре.

Персоналны максималь яктырту өчен, акустик системалар ЕДДС биналарында да, коридорларда да урнашырга тиеш.

12. ЕДДСны финанслау

Татарстан Республикасы муниципаль районнары һәм шәһәр округлары чыгымнары «Гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү өлкәсендә муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләүгә Татарстан Республикасы муниципаль районнары һәм шәһәр округлары бюджетлары чыгымнары күләмен билгеләү методикасын раслау турында» 14.08.2017 ел, № 569 Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән билгеләнде. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының югарыда күрсәтелгән Карарына кермәгән чыгымнар кирәк булганда, Татарстан Республикасы Хөкүмәтенә өстәмә рәвештә мөрәжәгать итү юлы белән финанс чараларын соратып алырга кирәк.

13. Мәгълүматны саклауга таләпләр

ЕДДСта «Мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны саклау турында» 27.07.2006 ел, №149-ФЗ Федераль закон һәм техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәтнең "Дәүләт мәгълүмат системаларында булган дәүләт серен тәшкит итмәгән мәгълүматны яклау турындагы таләпләрне раслау турында" 11.02.2013 ел, № 17 эмере (Россия Юстиция министрлыгында теркәлгән 31.05.2013 №28608) нигезендә идарә итүнен автоматлаштырылган системаларына, дәүләт мәгълүмат системаларына һәм персонал мәгълүматларны саклауга куела торган мәгълүматны саклауны тәэмин итү таләпләре үтәлергә тиеш.